

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Maximiliani Sandaei E Societate Iesv Doctoris
Theologi Architectura Christiana**

Sandaeus, Maximilianus

Coloniae Agrippinae, 1653

Sermo VII. Ciconia Architecti Christiani, Intentio bona.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46065](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46065)

SERMO VII.

CICONIA

Architecti Christiani

INTENTIO BONA.

ARTICVLVS I.

Quale instrumentum sit Ciconia Architectonica.

NOTISSIMA est avis Ciconia, rostro longè
protenso spectabilis: eo escam è terrâ, im-
mò, infra terram in lacunis latentem at-
trahit: nempe, serpentes & lacertasnam

— — *Serpente Ciconia pullos
Nutrit, & inventa per florearura lacerta.*

Quod Romanis cantabat Iuvenalis, (a) quorum liberi
tales evadebant, quales à parentibus instituebantur: al-
ludens ad naturam Ciconiæ, eiusque pullorum, qui à
teneris assuefacti colubris deinde avidissimè vescuntur.
Huius volucris figuram aliquatenus refert lignum ro-
stratum, quo è puteis aqua haustis attolli & educi solet.
Telonem agricolæ vocant, Hispani Ciconiam. Est a-
liud instrumentum eiusdem nominis, quo agricolæ uti
solebant in sulcis & fossis ducendis, ne qua pars aliis aut
profundior esset aut latior, de quo Columella lib. iv.
Huic operi erigendo, quasi quandam machinam commenti ma-

res nostri, Regulam fabricaverunt, in cuius latere virga prominens ad eam altitudinem, qua deprimi sulcum oportet contingat summam ripæ partem. Id genus mensura Ciconiam vocant rustici. Instrumentis istis non est dissimile admodum, in Architecturâ dictum, Ciconia, cuius est hæc structura. Trabs longa & robusta altè solo depangitur, cui altrinsecus altera longior transversa immittitur, fibula adstricta vnam partem prægravante. Eo instrumento, quæ sunt necessaria ad ædificationem in altum tolluntur.

Si autem ullibi, certe hîc Coloniae celebris est *Ciconia Architectonica*, quæ frequentissimè in oculos incurrit: & vrbs ipsa nullo alio signo est æquè noscibilis in mappis cosmographis, ac ingenti illa Ciconia, quæ insistit altitudini turris inchoatæ ad latus templi metropolitani, ubi magnis impensis, & multorum laboribus est constituta, ad ferrum, æs, lapides, aliaque eius generis attrahenda, quibus perfici posset fabrica, nisi deessent, quæ maximè sunt ad complementum necessaria. Licet autem ab ædificatione aliquot annorum centuriis cessatum fuerit, locum tamen suum retinet Ciconia, quæ certis temporum intervallis reparatur, ne concidat. Ea verò circumgyratione suâ magis, quàm clamosâ voce monet Colonenses, ut sint Sapientes Architecti, & Domum DEI, si non illam mattetalem in terrâ, saltem spiritualement in animâ, & cælo perficiant: ne audire cogantur cum sarcasmo quod est Lucæ 14. *Hic homo cepit ædificare, & non potuit consummare.* Quod magis detestandum, quàm si à tergo per ludibrium eum pinseret ciconia (a)

Intelligitis ex his haud dubiè quale instrumentum sit in arte ædificatoria

Ciconia.

(a) Satyr. x. Pyrsius. *O Iane à tergo, quem nulla Ciconia pinsit.*

ARTI-

ARTICVLVS II.

INTENTIO BONA

Comparatur Ciconia Architectonica.

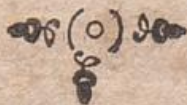
NON ignoratis autem, reor, Domum Sapientiæ extrui non posse sine intentione laudabili, siue illa Recta, siue bona dicatur: hâc enim necessariò debere adhiberi ad quælibet virtutum verarum officia, ex quibus fabrica spiritualis confurgit, in confesso est. Eam Magister cælestis Matth. vi. & Lucæ xi. vocat oculum, nempe cordis: non quod sit actus intellectus, ut Theologicè loquamur; sed cùm sit actus voluntatis, quâ quis secundum rationem, vult finem aliquem, ad quem se & actiones suas dirigat, eo vir Sapiens, tanquam itineris sui oculo, ac duce utatur. D. Bernardus eandem comparat Genas, & suavissimè differit, Serm. 40. in Cant. *Cogita anima faciem esse mentis intentionem: ex quâ nimirum re-ctitudo operis, sicut ex facie pulchritudo corporis aestimatur.* Sed cur Genas pluraliter dicendum putavit? Attende. Duo quædam in Intentione necessariò requiruntur, *Res & Causa*: id est, *Quid intendas, & propter quid.* Quæ facies altero horum caret, non habet genas, sicut turturi: multo minus si utrumque defuerit. Optima est comparatio, quam exemplis illustrat ingeniosus Abbas.

SED cur in Disciplinâ Architectonica Ciconiæ cot-ferri non possit perquam accommodatè, haud video. Est enim Bona intentio instar trabis altissimæ, ac firmis- simæ cuius ope, iunctis ponderibus vltimi finis, opera- tiones bonæ in altum tolluntur. *Intentio*, inquit S. An- gustinus Lib. 2. de Serm. D. in mon. cap. 21. *est quâ faci-*

mus, quicquid facimus. *Quæ si munda fuerit & recta, & illud aspiciens quod aspiciendum est, omnia opera nostra, quæ secundum eam operamur, necesse est, ut bona sint.* Ille autem dicitur habere bonam Intentionem, qui quæ facit bona, facit propter DEUM, seu finem altissimum, ut fuscè explicat S. Bernardus loco allegato, ubi omnia intentionum genera partesque distinguit & exornat, tandemque concludit: *Solum inquire DEUM, propter ipsum solum: hoc plane est, utramque bipartite Intentionis faciem habere pulcherrimam.*

Hoc instrumento, tam alte educit Architectus Christianus suam fabricam, seu virtutum officia, ut ad rerum apicem DEUM eleuet. Facit enim *bona Intentio*, ut operationes, quamvis adiaphoræ, ut manducandi, studendi, deambulandi, ac similes non solum sint Deo gratæ, verum etiam vitæ æternæ meritoria. Sed quemadmodum aqua, si sit in fonte aut puteo corrupta, & lapides si non sint ad ædificationem idonei, per attractionem Ciconiæ putealis vitia non deponunt; ita nec bona Intentione fit, ut actiones quæ in seipsis malæ sunt, pravitatem deponant, & in bonas mutantur. Quod fortasse aliquis minus peritus opinari posset, furtum committendo, ut pauperibus largiatur quidpiam. Sed iam olim damnavit Apostolus dicentes, *Faciamus mala,*

ut eveniant bona: furemur, ut pauperum inopiam sublevemus: quorum damnatio, inquit, iusta est, ad Romanos III. 8.

SERMO